

BP og Shell gera seg út til oljuvinnu sunnan fyri Føroyar

Fyrireikingarnar til eina oljuvinnu stutt sunnan fyri føroyska fiskimarkjó, krevja nógvan pening, millum 5 og 6 mia. kr.

BEATE L. JENSEN

Um dagarnar fingtu tey bæði stóru oljufelgin Shell og BP loysni frá engilsku stjórnini at byrja borngarnar eftir olju einar sjev fjórðingar sunnan fyri fiskimarkjó.

Peningur í millióna og milliarda upphæddum hevur verið nýttur í sambandi við oljuleitningar á bretsku havleiðunum yvir móti Hølandi og til hendaðing imóti Føroyum, til serfrøðingarnar eru ikki íiva um, at olja er at finna har.

Spurningurin er bara, hvussu djúpt niðri, oljan liggur. Men eisini her hava

oljufyrirtekur alla hugandi og óhugandi tekniføði, sum kann boða frá, um tað loysir seg at leita her.

Djúpar oljugoymslur

Hildið hevur altíð verið, um olja var at finna um okkara og hetlendsku havleiðarnar, so lá oljan so mikið djúpt, at trupult var at sleppa framat henni.

Soleiðis, sum teknisku møguleikarnir í dag eru dánaðir, er hetta ikki nakar trupulleiki, líka nakið um oljan er einar 300 metrar niðri ella hon hon liggur 1000 metrar undir havbotnum.

Norðmenn hava í eini 25 ár útvinnið olju í havokinum nærðendis Noreg, eins og danir hava funnið olju í Norðsjónum.

Engilskmenn hava sumleiðis í eini 20 ár gjørt nógvurtur til at leita eftir olju á teirra havleiðum.

Teir hava eisini funnið nakað, men hetta hevur ikki verið tann besta oljan.

Oljuskip aktuelt

Fyri at gera oljuvinnuna og harvið flutningin av henni meiri rentabla, er avgjørt at keypa eitt serútgjørt oljuskip, soleiðis at oljan kann pumpast upp í skipið, ið tekur einar 300.000 tunnur av olju.

Síðani verður oljan pumpað upp í smærri oljuskip, ið verða sett inn í fasta sigling millum oljuvinnu og land, antin tað verður til Skotland, Hetlands ella Orknøygarnar, ella kanska øll trí, sum síðani skul gerast út til at taka ímóti øllum til, sum stendur av eini oljuvinnu úti á opnum havi.

Eitt sama slag projekt sum hetta við stóra oljuskipin, er norska oljufyrirtekni Statoil farin undir at gera sambært teimum upplýsingum, ið umboð fyri Statoil upplýsta á eini vitjan í Føroyum herfyri.

Góð olja

Ikki hevur eynast engilskumenn at funnið tann stóra góðu oljulummen fyri enn nú, teir hava funnið okkurt vestan fyri Hetlandi.

Allar kanningar benda á, at hetta er olja, sum liggur soleiðis fyri, at lægt var, um hon ikki eisini skuldi verið at funnið í føroyskum sjóvi.

Tað krevst tó nógvur peningur afturat øllum til, sum longu er brúkt til oljuleitningar. Mett verður, at fyrireikingar til eina oljuvinnu á havokinum sunnan fyri føroyska fiskimarkjó, koma at kosta millum 5 og 6 mia. kr.

Danski rithøvundin, Palle Petersen, fer í fyra sendingum í Danmarks Radio at víðgæra føroyska samfelagið.

Hann hevur verið á vitjan í longri tíð, har hann hevur hitt fleiri føroyingar á máli.

Fyrsta sendingin kemur á P1 »Halvfem« nú týsdagin.

DIA MIDJORD

Poul Nyrup Rasmussen hevur fyrri kortum verið á tryggja dagva ferðavítjan. Danski rithøvundin, Palle Petersen, hevur sett sær spurningin, um hetta er nokk til, at hann yvirhøvar hugsar um Føroyar, tá samráðingarnar verða 17. november.

Høvuðsspurningarnir

Kortini lovaði Nyrup, at nú skuldi eisini samráðast um at fáa nýggj arbeiðsbláss, og hetta var ivaleyst gjørt fyri at geva føroyingum onkra vón. Men tað er tó ógvuliga ivasamt um hann kann fáa nakra jattan ígjøgnum á fólkatingi, til at keypa trijálalandsfisk til Føroyar, soleiðis sum Bjarti Mohr beinavegin skapt upp.

Tað er tó ikki nógur loysn at geva tí føroyska vinnulívinum meira pening. Úrslitini av hesum hava vit sæð fyri, og hetta hevði einans lætt gjørt ein tyngri lok á allar teir ovurstrótr trupulleikarnar í Føroyum.

Støðan er framvegis, at vit føroyingar ikki hava nakra stóðu til hvussu okkara samfelag og okkara vinnulív skilast í framtíðini. Allir teir gomlu stróðsurningar, ið higartil hava verið fjaldir undir spurninginum um loysing ella samband, liggja framvegis óloystar.

Føroyarfein hjá Nyrup og tann politiska dagsskráin, sum Jógván Mørkøre hevur sett, hevur í veruleikanum gjørt ítt verri. Nú eru allar politiskir spurningar aftur gjordir til ein spurning millum føroyskt og danskt, har danir fáa skuldina fyrri ítt.

Jógván Mørkøre vil hava Richard Mikkelson bertur, tí hann er dan, men tað er

SAMBANDSRØDDIR Betri lívskor!

Tað er hugaligt at hoyra, at lívskorini hjá vanligu føroyinginum endiliga verða tikin í álvara. Tað er í tøkum tíma, at nógv umrødda kanningin hjá fakfelgunum og Fróðskaparsetrinum, verður gjord.

Sum onkur málbar seg høsdagin, tá kanningin varð almannakunngjørd: »Nú er ikki longur talan um handilsvænna, ella gjaldsávna, men um menniskjaviðurskipti«.

Júst stóðan hjá menniskjunum í Føroyum hevur verið alt ov lítið umrødd, síðani kreppan byrjaði. Hóast borgararnir nú hava mist fjórðuhvørja krónu síðani 1989, so hevur stórtstøð eingin læst um fólk. Alt sum eitt nú hevur við fólkaflyting og annað at gera, hevur mestsum verið sligið upp í glens av politikkarum.

Tað er sjálvandi hugaligt, at handils- og gjaldsávinin siggja væl út. Men tað er ikki nóg mikið, um fólk líður hungur. Hvørki yvirskotið á handils- ella gjaldsávinnum kann etast.

Tó tykist, sum nýggja samgongan hevur víðurkent, at stóðan er álvarslig. Tí er eisini eitt av punktum í sam-

gonguskjalinum: skattalætti. At lætta um hjá fólk, telur fleirfalt. Tí fært tú nógð fólk í samfelagnum, so fært tú eisini fólk við móti, huga og lívsgleði. Tað er einasti møguleiki at fáa samfelagið á fótur aftur.

Bert spell at kanningin av lívskorini ikki var almanna-kunngjørd, áðrenn danski forsætisráðharrin vitjaði. Men bót er fyri tí, ríkisumboðsmaðurin kann leggja hana fyri donsku myndugleikarnar alt fyri eitt, so teir eru kunnaðir um stóðuna hjá føroyingum, áðrenn fundin høsdagin.

Seinastu tíðina hevur Tjóðveldisflokkurin í fleiri førum, sum ketta upp úr høvdatrog, mælt til broytingar millum Føroyar og Danmark. So seint sum høsdagin var ein av tingmonnum Tjóðveldisflokksins, undanfarna figgjarmálaráðharrin, endurgivin fyri at hava sagt í tinginum, at danir ikki avgera um undir- ella yvirskot á figgjarmálaráðharrin.

Danir hava sagt seg spektara heimastýrið, og eingin er íiva um, at so er. Men sami figgjarmálaráð-

harri átti at ásaðnað, at hansara óking av skatta- og avgjaldstrýstinum fyri í ár, er við at avfólka landið. Hansara »stolteiki« hevur nærum forkomdi landinum.

Verandi figgjarmálaráðharrin hevur við nógvum dómum í bløðunum víst á, at føroyingar gjalda munandi meir í skatti enn danir. Harumframt eru flestallar útreiðslur munandi hægri í Føroyum, enn í Danmark, fyri ikki at tala um húsuprisirnar.

Tí má samgongan á fundinum høsdagin fáa danir at skilja, at útreiðslustøðið fyri føroyingar ikki eigur at vera hægri enn í Danmark. Tískil má skatturin lækkast munandi frá 1. januar. Hendir tað ikki, so fara uppafur fleiri fólk at flyta av landinum.

Sum stóðan er, megna vit hvørki á ein ella annan hátt at reka samfelagið á einum rimilugum støði. Tað kann bert gerast við hjálp frá donum.

Tí er fundurin høsdagin altavgjerandi fyri, um vit føroyingar skulu fáa betri lívskor. Góða eydn!

4 sendingar í danska útvarpinum um Føroyar

Palle Petersen amyndaður saman við konuni Lenu Ellstrup á vitjan teirra í Føroyum. Myndin er tikin í Akraabyrgi

gerast ein trupulleiki fyri aljóða danska kredittvæð og tað danska gjaldvæð. Føroyar skuldu ikki gerast ein innarríks politisk gøla fyri donsku stjórnina.

Tí valdu bæði Schlüterstjórnin og Nyrupstjórnin eina loysn, sum gerst alt meiri vanlig í donskum politikki.

Lok varð lagt á tey møguligu politiska vandanálini, og í staðin vóru tey latin upp í hendurnar á serfrøingum at taka stóðu til.

Í hesum ferri var tó eingin kanningardómstálar settur, í staðin varð mikið goymt í serfrøingavevnum.

Samstundis vóru bróðfeingis avgerðir latnar í hendurnar á nógvum »gøðum« handverksmönnum í danska bankahæminum. Hesar røktu eisini sína uppgævu við at bjarga øllum donskum kreditorum. Hetta varð serliga gjørt ígjøgnum Figgingargrunnin.

Tað er sostatt eini lægt, at á gongdin millum Danmark og Føroyar var sum hon varð. Danir hava vart síni áhugamáli eins og teir altíð hava gjørt, og hevdu Schlüter og Nyrup ikki gjørt tað, vóru teir ivaleyst foknir í donskum politikki.

Núverandi stóðan

Stóðan nú undan komandi samráðingum er tó nakað broytt. Tey festu donsku figgjartíggju áhugamáli eru longu bjargað, og sam-

greið ætlan verður gjord um, hvussu viðurskiptini skulu skipast í framtíðini.

Ein avgerandi treyt er, at hesir spurningar ikki verja víðgjordir hver sær, men at teir vera neyv tengdir til hvørjum øðrum. Samstundis er tað ógvuliga tydingarmikið, at hesi spurningarnir fáa eina veruliga politiska víðgerð, og ikki drukna í vanligum politiskum klundi ella tekniskum smálutum.

Ein nýggjur føroyskur vinnulívspolitikkur eigur bæði at byggja á teirri grund og at góða royndirnar við higar, skapa møguleiki at umskipa okkara fiskiðnaði, eru greiðar.

– Grunnarnir kunnu røkjast betur

– Góðskan á húkaveiddimur verður økt beinavegin, bæði á sjógv og landi

– Ein betri ræður og stóri góðsking er møguleiki fyri fiskiðnaði á fleiri virkum í landinum

– Vit hava í hesum ferri allar serfrøingarnar í okkara parti

– Politiska skipan Føroya

Føroyar eru eitt av teim mest centralistisku londunum í øllum heiminum. Tí er tað alneyðugt at fáa eina

Palle Petersen hevur tósdag við fólk líka frá høvuðsstaðnum til bygdina Dimun. Hetta hevur verið altíð ein stóð í Føroyum og gjørt sær eina mynd av føroyska samfelagnum. Og fyra útvarpsendingar eru gjordar fyri at lýsa hetta kreppulíka samfelagið.

Sendingarnar koma á P1 »Halvfem« frá 16.30-16.55 í Danmarks Radio. Fyrsta sendingin kemur nú týsdagin 15. november. Mikudagin kemur eisini ein sending.

– Ein betri ræður og stóri góðsking er møguleiki fyri fiskiðnaði á fleiri virkum í landinum

– Vit hava í hesum ferri allar serfrøingarnar í okkara parti

– Politiska skipan Føroya

Føroyar eru eitt av teim mest centralistisku londunum í øllum heiminum. Tí er tað alneyðugt at fáa eina

hevið verið ein menniskjalig vanlukka, sigur rithøvundin.

Umframt fyra sendingar í danska útvarpinum, so arbeiðir rithøvundin við eini myndabók um Føroyar. Hann hevur áður skrivað 70 bókur. Myndaðókin eitur »Børnen på Bjergtet«.

En historie fra Føroerne« og verður útgivin á Klematis forlagnum. Hetta er um lívið á Stóru Dimun, minstu oynni í Føroyum.

– Ein betri ræður og stóri góðsking er møguleiki fyri fiskiðnaði á fleiri virkum í landinum

– Vit hava í hesum ferri allar serfrøingarnar í okkara parti

– Politiska skipan Føroya

Føroyar eru eitt av teim mest centralistisku londunum í øllum heiminum. Tí er tað alneyðugt at fáa eina

agsskapinum. Í Danmark eru summir politikkarar byrjaðir at kjakast um at broyta grundlógina. Føroyingar áttu tí at borð so í bandi, at víðurskiftini millum Føroyar og Danmark vóru grundlógáfest.

Samstundis sleppa føroyingar ikki undan at taka stóðu til framtíðarvæð, skiftini við ES – serliga um tey skandinavisku londini gerast lívskor.

Føroyingar mugu semjast fyrst

– Ein betri ræður og stóri góðsking er møguleiki fyri fiskiðnaði á fleiri virkum í landinum

– Vit hava í hesum ferri allar serfrøingarnar í okkara parti

– Politiska skipan Føroya

Føroyar eru eitt av teim mest centralistisku londunum í øllum heiminum. Tí er tað alneyðugt at fáa eina

– Ein betri ræður og stóri góðsking er møguleiki fyri fiskiðnaði á fleiri virkum í landinum

– Vit hava í hesum ferri allar serfrøingarnar í okkara parti

– Politiska skipan Føroya

Føroyar eru eitt av teim mest centralistisku londunum í øllum heiminum. Tí er tað alneyðugt at fáa eina

– Ein betri ræður og stóri góðsking er møguleiki fyri fiskiðnaði á fleiri virkum í landinum

– Vit hava í hesum ferri allar serfrøingarnar í okkara parti

– Politiska skipan Føroya

Høgni Hoyal Ronnie Thomassen

– Ein betri ræður og stóri góðsking er møguleiki fyri fiskiðnaði á fleiri virkum í landinum

– Vit hava í hesum ferri allar serfrøingarnar í okkara parti

– Politiska skipan Føroya

Føroyar eru eitt av teim mest centralistisku londunum í øllum heiminum. Tí er tað alneyðugt at fáa eina

– Ein betri ræður og stóri góðsking er møguleiki fyri fiskiðnaði á fleiri virkum í landinum

– Vit hava í hesum ferri allar serfrøingarnar í okkara parti

– Politiska skipan Føroya

Føroyar eru eitt av teim mest centralistisku londunum í øllum heiminum. Tí er tað alneyðugt at fáa eina

– Ein betri ræður og stóri góðsking er møguleiki fyri fiskiðnaði á fleiri virkum í landinum

– Vit hava í hesum ferri allar serfrøingarnar í okkara parti

– Politiska skipan Føroya